DOMSTOLENS DOM
AF 8. APRIL 1976 [1]

Directeur régional de la sécurité sociale de Nancy mod Auguste Hirardin og Caisse régionale d'assurance maladie du Nord-Est (anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Cour d'Appel, Nancy)

Sag 112/75

Sammendrag

1. *Præjudicielle spørgsmål — Domstolens kompetence — grænser (EØF-traktatens artikel 177)*

2. *Social sikring — vandrende arbejdstagere — alderdomsforsikring — Algeriet — forsikringsperioder tilbagelagt før 19. januar 1965 — medregning ved de franske institutioner — statsborger i en anden medlemsstat end Frankrig — berettiget (EØF-traktatens artikler 48-51. Rådets forordning nr. 109/65, artikel 16, stk. 2)*

1. Selv om Domstolen inden for rammerne af artikel 177 ikke har kompetence til at anvende fællesskabsreglerne på et bestemt tilfælde og følgelig heller ikke til at kvalificere en national retsregel, kan den forsyne den nationale retsinstans med sådanne fortolkningselementer fra fællesskabsretten, som kan bidrage til en bedømmelse af nævnte regels virkninger.
2. Det princip om ligebehandling af arbejdstagerne, der er knæsat ved EØF-traktatens artikler 48-51, indebærer, at der ikke over for en arbejdstager, som har bopæl i Frankrig men er statsborger i en anden medlemsstat, kan påberåbes bestemmelser i national ret, som medfører, at han ved beregningen af sin alderspension nægtes fordele, der ydes franske arbejdstagere for så vidt angår medregning af forsikringsperioder, der er tilbagelagt i Algeriet.

I sag 112/75

angående en anmodning til Domstolen fra Cour d'Appel i Nancy i henhold til EØF-traktatens artikel 177 for i den for denne ret verserende sag:

DIRECTEUR RÉGIONAL DE LA SÉCURITÉ SOCIALE I NANCY

mod

AUGUSTE HIRARDIN, bosat i Mont Saint Martin, Frankrig,

1 — Processprog: Fransk.

og

CAISSE RÉGIONALE D'ASSURANCE MALADIE DU NORD-EST, Nancy,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EØF-Rådets forordning nr. 3 af 25. september 1958 om social sikring af vandrende arbejdstagere (JO 30 af 16. 12., s. 561),

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten R. Lecourt, afdelingsformændene H. Kutscher og A. O'Keeffe, dommerne A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart og F. Capotorti,

generaladvokat: A. Trabucchi
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

Forelæggelsesdommen og de skriftlige indlæg, der er indgivet i henhold til artikel 20 i statutten for EØF-Domstolen, kan sammenfattes således:

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb

1. Hr. Hirardin, belgisk statsborger, bosat i Frankrig, havde lønnet arbejde i Frankrig fra den 1. juli 1930 til den 30. september 1939, fra den 1. januar 1940 til maj 1940 og fra 1954 til 1956, derefter i Algeriet fra den 16. januar 1957 til den 31. marts 1961 og på ny i Frankrig fra 1961 og til pensionsalderen.

2. Da hans alderspension skulle opgøres, anmodede Hirardin i september 1972 Caisse régionale d'assurance maladie du Nord-Est (herefter kaldet Kassen) om anerkendelse af, at den periode, hvori han havde udøvet lønnet arbejde i Algeriet, blev medregnet ved fastsættelsen af hans pension. Han støttede sin begæring på den franske lov nr. 64-1330 af 26. december 1964, som bestemmer, at fransk-

mænd, der er hjemsendt fra Algeriet, uden modydelse kan få godskrevet perioder, hvori de har arbejdet i Algeriet før 1. juli 1962.

Kassen nægtede at imødekomme denne begæring under henvisning til, at nævnte lov kun gælder for udenlandske statsborgere, hvis disse opfylder de betingelser, der er opstillet i artikel 2 i dekret nr. 62-1049 af 4. september 1962, hvori det navnlig kræves, at de skal have udvist en særlig troskab over for Frankrig eller have ydet dette land særlige tjenester. Hirardin indankede sagen for Commission de Recours gracieux, som imødekom hans klage, og Kassen besluttede derefter at godskrive de perioder, hvori Hirardin havde udøvet lønnet arbejde i Algeriet.

Directeur régional de la sécurité sociale i Nancy (herefter kaldet Directeur régional) annullerede imidlertid i medfør af sine beføjelser som tilsynsmyndighed sidstnævnte afgørelse. Hirardin appellerede derefter denne afgørelse til Commission de premiere instance du contentieux de la sécurité sociale i Longwy, som bekræftede afgørelsen om godskrivning af arbejdsperioden i Algeriet.

3. Directeur régional indankede denne afgørelse for Cour d'Appel i Nancy. Han begrundede sin anke således: loven af 26. december 1964, som er en national solidaritetslov, gælder kun for udenlandske statsborgere, hvis de tilhører en af de grupper af personer, der er omhandlet i artikel 2 i dekretet af 4. september 1962. Ifølge Directeur régional opfylder Hirardin imidlertid ikke disse betingelser, og han kan ikke påberåbe sig EØF-Rådets forordning nr. 3 om social sikring af vandrende arbejdstagere; da forordning nr. 3 ikke finder anvendelse for Algeriet efter 19. januar 1965, kan der nemlig ikke være tale om at anvende dens bestemmelser på perioder, der er tilbagelagt i Algeriet før denne dato, når opgørelsen af ydelserne får virkning efter denne dato.

4. Cour d'Appel i Nancy, der fandt, at det omtvistede problem rejste et spørgsmål om fortolkning af forordning nr. 3, besluttede den 13. november 1975 at anmode Domstolen om »præjudicielt at træffe afgørelse om to spørgsmål angående fortolkningen af artiklerne 2, 3, 8 og 12 i forordning nr. 3:

1) Kan den forskelsbehandling, som dekretet af 4. september 1962 indfører mellem franskmænd og udlændinge, håndhæves over for en statsborger fra Fællesskabet, når dette medfører, at den pågældende nægtes en alderspension, som ydes til franskmænd?
2) Skal en belgisk statsborger følgelig for at komme ind under loven af 26. september 1964, som med henblik på aldersydelser godskriver arbejdsperioder, der er tilbagelagt i Algeriet før den 1. juli 1962, bevise, at han opfylder de betingelser, der er stillet for udlændinge i det ovennævnte dekret af 4. september 1962?«

5. Efter i forelæggelsesdommen at have fastslået, at Hirardin ikke havde ført det fornødne bevis for, at han var omfattet af artikel 2 i dekretet af 4. september 1962, udtalte Cour d'Appel:

»For så vidt angår anden søgsmålsgrund bestemmes det i artikel 8 i EØF-Rådets forordning nr. 3, der er udstedt i medfør af Rom-traktatens artikel 48 og 51, at personer, der er bosat på en anden medlemsstats territorium, falder ind under lovgivningen om social sikring på den samme betingelser som statsborgerne i værtslandet.

Artikel 16, stk. 2 i forordning nr. 109/65 bestemmer, at ophævelsen af henvisningen til Algeriet skal ske med forbehold af erhvervede rettigheder.

I det foreliggende tilfælde bør det følgelig undersøges, på hvilken måde forordning nr. 3 skal anvendes i relation til bestemmelserne i dekret af 4. september 1962 og lov af 26. december 1964.«

6. Dommen fra Cour d'Appel i Nancy er registreret på Domstolens justitskontor den 25. november 1975.

Hirardin, repræsenteret af Borella, advokat i Nancy, Directeur régional de la sécurité sociale i Nancy, Caisse régionale d'assurance maladie du Nord-Est og Kommissionen, repræsenteret af sin juridiske rådgiver, frøken Marie-José Jonczy, har afgivet skriftlige indlæg.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Skriftlige indlæg for Domstolen

1. *Hirardin* henviser til, at det i artikel 27 i forordning nr. 3 er bestemt, at »har en forsikret successivt eller skiftevis været omfattet af lovgivningen i to eller flere medlemsstater, skal der i henseende til erhvervelse, bevarelse eller generhvervelse af ret til ydelser foretages sammenlægning af de af den pågældende efter hver enkelt medlemsstats lovgivning tilbagelagte forsikringsperioder og dermed ligestillede perioder i det omfang, de ikke er sammenfaldende.« [1]

Ganske vist er Algeriet, hvis territorium henhørte under forordning nr. 3's anvendelsesområde i medfør af nævnte forordnings artikel 1, afsnit a og bilag A, blevet selvstændigt den 1. juli 1962, men det er efter Hirardin's opfattelse dog først udgået af forordning nr. 3's anvendelsesområde den 19. januar 1965, jf. Rådets forordning EØF nr. 109 af 30. juni 1965 (JO 125 af 9. 7. 1965, s. 2124). Ophævelsen i forordning nr. 3's bilag af henvisningen til Algeriet skete ifølge selve artikel 16, stk. 2 i forordning nr. 109/65 »med forbehold af erhvervede rettigheder«.

Følgelig fremgår det ifølge Hirardin af disse bestemmelser, således som Domstolen har præciseret det i sin dom i sag 110/73 (Fiege, Sml. 1973, s. 1001), at bilag A til forordning nr. 3 fører ... i sin tidligere affattelse til, at de franske institutioner må respektere en vandrende arbejdstagers rettigheder erhvervet i Algeriet før den 19. januar 1965«. Domstolen har desuden i sin dom i sag 6/75 (Horst, Sml. 1975, s. 823) fortolket begrebet »erhvervede rettigheder« således, at de i Algeriet inden den 19. januar 1965 tilbagelagte forsikringsperioder, for så vidt som erhvervelsen, bevarelsen eller generhvervelsen af retten til ydelserne kræver det, skal medregnes ved opgørelsen af de i kapitlerne 2 og 3 i forordning nr. 3 nævnte pensioner, selv om forsikringsbegivenhedens indtræden og pensionsbegæringen er senere end denne dato«.

Subsidiært gør Hirardin gældende, at bestemmelserne i dekretet af 4. september 1962 ikke kan påberåbes over for vandrende arbejdstagere, der er statsborgere i EØF's medlemsstater, for så vidt disse bestemmelser er uforenelige med det princip om ikke-forskelsbehandling mellem statsborgere fra Fællesskabet og nationale arbejdstagere, som er knæsat ved artiklerne 7 og 8 i forordning nr. 3.

Hirardin foreslår følgelig Domstolen at besvare det første spørgsmål således:

»Bestemmelserne i dekretet af 4. september 1962 kan ikke bevirke, at en statsborger fra Fællesskabet nægtes medregning af arbejdsperioder, der er tilbagelagt i Algeriet før den 19. januar 1965,
— under henvisning til det princip om erhvervede rettigheder, der er knæsat ved forordning nr. 3 og forordning nr. 109/65 uden hensyn til datoen for opgørelsen af disse rettigheder, som skal beskyttes af nationale retter uanset eventuelle mere restriktive nationale regler,
— subsidiært under henvisning til princippet om ligebehandling.«

Det andet spørgsmål synes ifølge Hirardin's opfattelse umiddelbart at falde uden for Domstolens kompetence, således som denne er fastlagt ved EØF-traktatens artikel 177. Det tilkommer nemlig ikke

1 — Det danske socialministeriums oversættelse af februar 1962.

Domstolen at fortolke eller anvende national ret.

Imidlertid bør spørgsmålet ifølge Hirardin forstås som en anmodning til Domstolen om en udtalelse om betydningen og rækkevidden af forordningerne nr. 3 og nr. 109/65, for så vidt som disse for alderdomsydelser godskriver arbejdsperioder, der er tilbagelagt i Algeriet før den 19. januar 1965 af den belgisk statsborger, om hvem det hævdes, at han ikke opfylder de betingelser, der er opstillet i loven af 26. december 1964 og dekretet af 4. september 1962.

Svaret synes ifølge Hirardin nødvendigvis at følge af princippet om fællesskabsrettens forrang. De betingelser, der er opstillet i dekretet af 4. september 1962, kan ikke begrænse de rettigheder, som den pågældende støtter på fællesskabsreglerne.

Subsidiært finder Hirardin, at det princip om ikke-forskelsbehandling, der følger af artikel 8 i forordning nr. 3, må stå i vejen for en fortolkning af loven af 26. december 1964, hvorved der indføres en forskelsbehandling mellem franskmænd og statsborgere fra andre medlemsstater. Problemet må være, om princippet om ligebehandling forpligter Frankrig til at inddrage vandrende arbejdstagere fra de andre medlemsstater under anvendelsesområdet for loven af 26. december 1964.

De særlige forhold omkring loven af 26. december 1964 synes ifølge Hirardin ikke at kunne berettige en forskelsbehandling i forhold til statsborgere fra Fællesskabet, som støttes på så tvetydige kriterier som troskab over for Frankrig eller særlige tjenester ydet nationen. Domstolens retspraksis, navnlig i sagerne 24/74 (Biason, Sml. 1974, s. 999), 44/72 (Marsmann, Recueil 1972, s. 1243), 76/72 (Michel S., Sml. 1973, s. 457), synes at støtte sig på den opfattelse, at love — selv love om national solidaritet — ikke på området for sociale ydelser kan indføre en forskelsbehandling, som kan bryde ligheden i behandlingen af franskmænd og statsborgere fra Fællesskabet.

2. *Directeur régional de la sécurité sociale i Nancy* bemærker, at de to spørgsmål, der er stillet af Cour d'Appel i Nancy, i realiteten går ud på, om loven af 26. december 1964 bør anvendes på samtlige udlændinge, der, som statsborgere fra Fællesskabet, kan kræve ligebehandling med statsborgere fra Frankrig på grundlag af internationale aftaler, som er indgået af Frankrig.

Han gør gældende, at det er udelukket at påberåbe sig ligebehandling mellem udlændinge og franske statsborgere, medmindre der er tale om en identisk retsstilling, naturligvis bortset fra nationaliteten. Navnlig skulle det ikke være tilstrækkeligt, at der er en tilsyneladende lighed i de faktiske omstændigheder, hvis disse omstændigheder i virkeligheden dækker over forskellige juridiske situationer.

Ifølge Directeur régional dækker de faktiske omstændigheder i nærværende sag imidlertid over forskellige juridiske situationer.

I så henseende gør Directeur régional navnlig gældende, at loven af 26. december 1964 ud fra et hensyn til den nationale solidaritet som følge af begivenhederne i Algeriet har karakter af en lov, hvorved bestemte rettigheder erstattes med andre.

For at nyde godt af loven kræves det, da de pågældende har bevaret deres rettigheder i forhold til den algeriske ordning på fransk jord efter Algeriets uafhængighed, og at disse rettigheder er blevet anerkendt og garanteret af Frankrig.

Dette er ifølge Directeur régional tilfældet for franskmænd, som er hjemsendt fra Algeriet i medfør af den under 19. januar 1965 underskrevne fransk-algeriske aftale om social sikring, men ikke for udlændinge, som denne aftale ikke gælder for.

Den positive virkning af anvendelsen af loven af 26. december 1964 skulle for de franske modtagere være, at deres rettigheder efter den algierske ordning omformes til rettigheder efter den franske ordning.

Som et modstykke hertil skulle lovens negative virkning for de pågældende være, at de mister enhver senere rettighed i medfør af den algeriske ordning.

For så vidt angår alderdomssikring fritog protokol nr. 3 af 19. januar 1965, der var bilag til den fransk-algeriske aftale om social sikring, i forhold til franske statsborgere med bopæl i Frankrig de algeriske institutioner for deres forpligtelser som følge af forsikringsperioder, der var tilbagelagt i Algeriet før den 1. juli 1962.

Anvendelsen af loven af 26. december 1964 har ifølge Directeur régional andre virkninger i forhold til udlændinge. Der er ikke tale om omformning af algeriske rettigheder til franske men om ren og skær tilkendelse af franske rettigheder og franske ydelser. Den algeriske ordning er debitor for samtlige algeriske ydelser overfor disse udlændinge. For så vidt angår alderdomsforsikring fritages de algeriske institutioner ikke for at udrede ydelserne.

Utvivlsomt kunne man indvende, at den ovenfor beskrevne situation allerede følger af anvendelsen af loven af 26. december 1964 på visse grupper af udlændinge. Men selv om Frankrig af særlige grunde skulle have accepteret til fordel for disse udlændinge at påtage sig betalingen af ydelser, som måtte påhvile de lande, hvor de er statsborgere, kan det ikke være tvunget til at udvide denne foranstaltning til udenlandske statsborgere, som påberåber sig en ligebehandling, der ikke støttes på en ensartet juridisk situation i forhold til Frankrigs egne statsborgere.

For så vidt navnlig angår tilfældet med Hirardin bør hans situation ifølge Directeur régional i princippet vurderes ud fra den algerisk-belgiske aftale af 27. februar 1968 om social sikring.

3. *Caisse régionale d'assurance maladie du Nord-Est* har efter at have afgivet sin fremstilling af sagen erklæret at ville henskyde spørgsmålet til Domstolens afgørelse.

4. *Kommissionen* minder om, at Domstolen allerede i sine domme i sagerne 110/73 (Fiege) og 6/75 (Horst) har anerkendt, at de franske socialsikringsinstitutioner er forpligtet for så vidt angår forsikringsperioder, som en vandrende arbejdstager i betydningen i forordning nr. 3 har tilbagelagt i Algeriet før den 19. januar 1965, selv om forsikringsbegivenhedens indtræden og pensionsbegæringen ligger efter denne dato. I så henseende har Domstolen støttet sig på artikel 16, stk. 2 i forordning nr. 109/65.

Efter at have omformuleret de spørgsmål, der er stillet af Cour d'Appel i Nancy, gør Kommissionen gældende, at det foreliggende tilfælde er endnu mere betydningsfuldt end dem, som er afgjort ved de ovennævnte to domme, eftersom forsikringsperioden er tilbagelagt i Algeriet før dette lands uafhængighed, og eftersom forsikringsbegivenheden indtrådte, mens den pågældende var undergivet fransk lovgivning, og at det derfor er utvivlsomt, at de forsikringsperioder, der er tilbagelagt i Algeriet før den 19. januar 1965, skal medregnes af de franske institutioner ved opgørelsen af arbejdstagerens pensionsrettigheder.

Spørgsmålet, hvorvidt en medlemsstats lovgivning på grund af det i artikel 8 i forordning nr. 3 indeholdte princip om ligebehandling skal finde anvendelse på statsborgere fra andre medlemsstater under de samme betingelser som for statsborgere fra den førstnævnte medlemsstat, er derfor blevet uden genstand.

Under retsmødet den 11. marts 1976 har Hirardin, repræsenteret af advokat M. C. Borella, Directeur régional de la sécurité sociale i Nancy, repræsenteret af fru A. Molon, Caisse régionale d'assurance maladie du Nord-Est, repræsenteret af P. Schlecht og P. Marande, og Kommissionen, repræsenteret af sin juridiske rådgiver, frk. M.-J. Jonczy, afgivet mundtlige indlæg.

Generaladvokaten har fremsat sit forslag til afgørelse i retsmødet den 31. marts 1976.

Præmisser

1 Ved dom af 13. november 1975, indgået til Domstolens justitskontor den 25. november 1975, har Cour d'Appel i Nancy anmodet Domstolen om at træffe en præjudiciel afgørelse vedrørende to spørgsmål om fortolkningen af visse bestemmelser i Rådets forordning nr. 3 om social sikring af vandrende arbejdstagere;

2 disse spørgsmål er rejst under en sag vedrørende en begæring fra en arbejdstager af belgisk nationalitet med bopæl i Frankrig om, at der ved beregningen af hans alderspension tages hensyn til en periode, hvori han har haft lønnet arbejde i Algeriet i årene 1957-1961;

3 Det første spørgsmål drejer sig om, hvorvidt den forskelsbehandling, der er indført mellem franskmænd og udlændinge ved dekret af 4. september 1962, kan påberåbes over for en statsborger fra Fællesskabet, når dette har til følge, at han nægtes en alderspension, der tilstås franskmænd;

4 det andet spørgsmål drejer sig om, hvorvidt en belgisk statsborger for at blive omfattet lov af 26. december 1964, som med henblik på alderdomsydelser godskriver arbejdsperioder tilbagelagt i Algeriet før den 1. juli 1962, skal bevise, at han opfylder de betingelser, der opstilles for udlændinge i det ovennævnte dekret af 4. september 1962.

5 Den franske lov af 26. december 1964 bestemmer i artikel 1: »Franskmænd, som i Algeriet har udøvet erhvervsarbejde, har bopæl i Frankrig og over for algeriske institutioner har erhvervet, er i færd med at erhverve eller eventuelt kan erhverve rettigheder til alderdomsydelser, har krav på godskrivning af perioder, i hvilke de har udøvet lønnet eller ulønnet arbejde i Algeriet, og når de før den 1. juli 1962 har været tilsluttet de nævnte institutioner«;

6 dekret af 2. september 1965 har udstrakt anvendelsen af bestemmelserne i denne lov til udlændinge, som har fået tilkendt en eller flere ydelser på grundlag af dekret af 4. september 1962 om om administrative bestemmelser for anvendelsen på visse udlændinge af lov af 26. december 1961 om modtagelse og reintegrering af franskmænd fra de oversøiske områder;

7 det fremgår bl.a. af disse bestemmelser, at udlændinge for at kunne gøre krav på godskrivning af perioder, hvori de har haft lønnet arbejde i Algeriet, skal have udvist troskab over for Frankrig eller have ydet dette land særlige tjenester.

8 Selv om Domstolen inden for rammerne af artikel 177 ikke har kompetence til at anvende fællesskabsreglerne på et bestemt tilfælde og følgelig heller ikke til at karakterisere en national retsregel, kan den dog forsyne den nationale retsinstans med sådanne fortolkningselementer fra fællesskabsretten, som kan bidrage til en bedømmelse af nævnte regels virkninger.

9 I medfør af det forbud mod enhver forskelsbehandling på grundlag af nationalitet mellem arbejdstagerne fra medlemsstaterne, som er fastlagt ved traktatens artikel 48-51, skal enhver arbejdstager fra en af disse medlemsstater i forhold til forordning nr. 3 sidestilles med nationale statsborgere, der er i samme situation.

10 Direction régionale de sécurité sociale i Nancy, der er appellant i hovedsagen, har imidlertid gjort gældende, at udenlandske arbejdstagere ikke kan påberåbe sig ligebehandlingsprincippet i relation til loven af 26. december 1964, idet de retligt set er i en anden situation end de arbejdstagere af fransk nationalitet, som loven tager sigte på;

11 Direction regionale har derhos anført, at der for at opnå lovens fordele gælder to betingelser, dels at den pågældende på fransk jord efter Algeriets uafhængighed har bevaret sine rettigheder efter den algeriske ordning, og dels at disse rettigheder er blevet anerkendt og garanteret af Frankrig;

12 ifølge la Direction régionale er disse to betingelser for så vidt angår franske statsborgere opfyldt i kraft af den fransk-algeriske aftale af 19. januar 1965, hvoraf det fremgår, at de pågældendes rettigheder i forhold til den franske sikringsordning er trådt i stedet for deres rettigheder efter den algeriske ordning, og at de algierske institutioner er blevet løst fra deres tilsvarende forpligtelser;

13 Direction régionale har videre anført, at udlændinge retligt set befinder sig i en anden situation, eftersom deres algeriske rettigheder ikke er blevet omformet til franske, og de franske institutioner ikke over for de algeriske institutioner kan påberåbe sig at være indtrådt i disse rettigheder.

14 En sådan argumentation kan ikke være afgørende for det svar, der skal gives på spørgsmålene til Domstolen i den foreliggende sag;

15 de påståede forskelle følger nemlig ikke af fællesskabsretten men af den franske lov og af den bilaterale fransk-algeriske aftale, som ikke kan fravige bestemmelserne i fællesskabsretten, der forbyder enhver forskelsbehandling mellem arbejdstagere fra medlemsstaterne.

16 I øvrigt bestemte bilag A til forordning nr. 3 i dets oprindelige affattelse, at Algeriet udgjorde en del af fransk territorium for så vidt angik anvendelsen af denne forordning;

17 selv om Algeriet er blevet uafhængigt den 1. juli 1962, er det først med virkning fra den 19. januar 1965, at henvisningen til Algeriet er blevet ophævet i den ændrede affattelse af bilag A, som er vedtaget ved Rådets forordning nr. 109/65 af 30. juni 1965 (JO af 9. 7. 1965, s. 2124);

18 artikel 16, stk. 2 i denne forordning bestemte udtrykkeligt, at nævnte ophævelse skete »med forbehold af erhvervede rettigheder«.

19 Det må altså konkluderes, at det princip om ligebehandling af arbejdstagerne, der er knæsat ved EØF-traktatens artikler 48-51, indebærer, at der ikke over for en arbejdstager, som har bopæl i Frankrig men er statsborger i en anden medlemsstat, kan påberåbes bestemmelser i national ret, som medfører, at han ved beregningen af sin alderspension nægtes fordele, der ydes franske arbejdstagere for så vidt angår medregning af forsikringsperioder, der er tilbagelagt i Algeriet.

Vedrørende omkostningerne

20 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har fremsat indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres;

21 da retsforhandlingerne i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale retsinstans, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser,

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, som er forelagt den ved dom af 13. november 1975 fra Cour d'Appel i Nancy, for ret:

Det princip om ligebehandling af arbejdstagerne, der er knæsat ved EØF-traktatens artikler 48-51, indebærer, at der ikke over for en arbejdstager, som har bopæl i Frankrig men er statsborger i en anden medlemsstat, kan påberåbes bestemmelser i national ret, som medfører, at han ved beregningen af sin alderspension nægtes fordele, der ydes franske arbejdstagere for så vidt angår medregning af forsikringsperioder, der er tilbagelagt i Algeriet.

Lecourt Kutscher O'Keeffe Donner Mertens de Wilmars

Pescatore Sørensen Mackenzie Stuart Capotorti

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 8. april 1976.

A. Van Houtte
Justitssekretær

R. Lecourt
Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT A. TRABUCCHI FREMSAT DEN 31. MARTS 1976 [1]

Høje Ret.

1. Den sag, der verserer for den nationale ret, udspringer af, at den franske forsikringsinstitution, som arbejdstageren henvendte sig til med henblik på opgørelsen af sin alderspension, nægtede at medregne den bidragsperiode, der var tilbagelagt i Algeriet. Den pågældende, der er belgisk statsborger, har hele tiden, fra 1930 indtil sin pensionsalder, arbejdet i Frankrig bortset fra en periode i Algeriet

1 — Oversat fra italiensk.